

Richtpunten elk opgebouwd uit zes witte leds, computer, foto: Gerrit Jan van Rooij

gegalvaniseerd staal, computeraanstuuring, foto: Gerrit Jan van Rooij

Sandra Spijkerman | Ze verrijkt onze openbare ruimte consequent met technisch hoogwaardige kunst. Van haar hand is bijvoorbeeld de intrigerende dans van eencelligen in *Lust for Life* op de depottoren van museum Naturalis in Leiden. En het magistrale *Reizend Zand* op het stationsplein in Apeldoorn. Zonder dat je het in de gaten hebt, tovert Giny Vos (1959) met leds en computerprogramma's poëtische droombeelden in onze dagelijkse omgeving.

Beelden

Buiten

Giny Vos: poëtische bescheidenheid op monumentaal formaat

Inmiddels werkt Vos zo'n twintig jaar in de openbare ruimte. Recente aanwinsten in ons Nederlandse openluchtmuseum zijn *White Noise* op de KPN-toren aan de Amsterdamse Zuidas en *Kristalpoleis* in het nieuw gebouwde Eilicium van Amsterdam RAI. Tijdens de komende Art Amsterdam presenteert Vos een boek over haar oeuvre.

Terugkijkend kun je constateren dat al in Vos' allereerste werk in de openbare ruimte de basis aanwezig was voor een solide en sprookjesachtig oeuvre. Dat eerste werk *WORK TO DO* dateert uit 1985. Het was het resultaat van een vierdejaarsopdracht van de Amsterdamse Rietveldacademie waar Vos na haar lerarenopleiding was ingestroomd. Doordat Vos ervoor had gezorgd dat de verlichting in verschillende kamers van drie kantoorpanden aan het Rotterdamse Marconiplein 's avonds aanbleef, projecteerden de lege panden de woorden 'WORK TO DO'.

Al waren het nog geen leds en computerprogramma's, licht en techniek bleken toen al vaste ingrediënten voor Vos. Soms maakt ze gebruik van tekst. Vertrekpunt voor al haar werken vormt echter de plek. "Aan alle opdrachten begin ik blanco", vertelt Vos. "Vaak ga ik er maar gewoon zitten en laat ik alles stromen om te merken wat er daar gebeurt." Hoewel ze met onregelmatige regelmaat ook in museale context exposeert – momenteel denkt ze na over een tentoonstelling in het Cobra Museum in Amstelveen – is de openbare ruimte toch wel echt 'haar ding'. Zeker omdat je daar mensen treft die niks met beeldende kunst hebben. "Als het werk voor hen en voor de meer ingewijden betekenis kan hebben, dan is dat heel mooi."

BESCHIEDEN MONUMENTAAL

Vos probeert altijd iets toe te voegen aan de gekozen locatie. Wil een kunstwerk in haar optiek slagen dan moet zowel het concept als de vorm

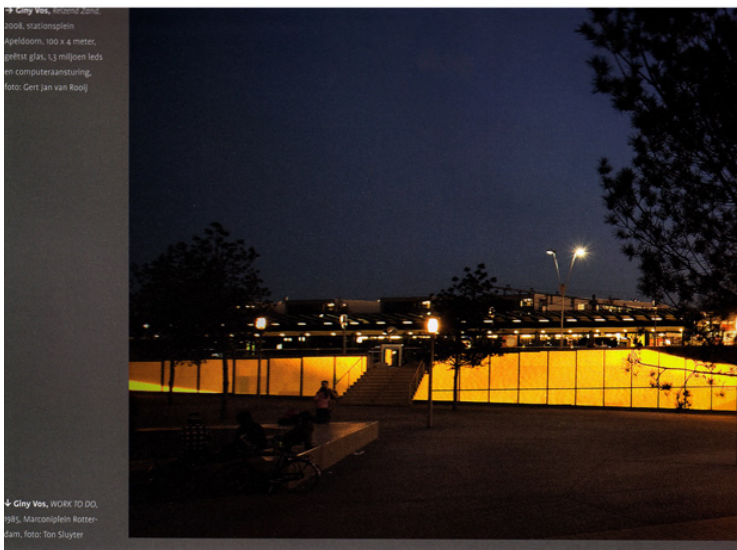
In deze rubriek staat telkens een kunstenaar centraal die zijn sporen heeft verdiend met kunstwerken of -projecten in de openbare ruimte. Deze maand **Giny Vos**.

Iets zeggen over die plek en wat daar gebeurt. Zonder dat het er letterlijk bij aansluit. "Je rekt een plek op door een mogelijkheid te geven voor hoe de wereld ook kan zijn, in je dromen. Alles in onze maatschappij is al zo veel gericht op economisch rendement. Het is mooi om daar dingen van een andere orde bij te doen."

Verschuiven en verdwijnen staan bij Vos letterlijk en figuurlijk centraal. Sommige werken verschijnen bijvoorbeeld pas als het donker wordt. En als haar werk dag en nacht zichtbaar is, dan is het

Giny Vos, *Second Thought*, 2008, stadsbalkon station Groningen, plexiglas, hout, leds, foto: Gerrit Jan van Rooij

Giny Vos, *Reizend Zand*, 2008, stationsplein Apeldoorn, 100 x 4 meter, geëist glas, 1,3 miljoen leds en computeraanstuuring, foto: Gerrit Jan van Rooij

Giny Vos, *WORK TO DO*, 1985, Marconiplein Rotterdam, foto: Ton Slijnter

'Je rekt een plek op door

zeker niet opdringerig aanwezig. Zelfs de honderd meter lange wand op het stationsplein in Apeldoorn is terughoudend in zijn verschijning. In de manier waarop Vos bescheidenheid met monumentaliteit weet te combineren, schuilt een deel van haar kracht.

Die bescheidenheid op monumentaal formaat bereikt Vos door veelvuldig gebruik te maken van hoogwaardige en geavanceerde techniek. "Ik zoek altijd de grenzen op en laat bedrijven een nieuwe techniek speciaal voor mij ontwikkelen. Het beeld dat ik in mijn hoofd heb, wil ik gerealiseerd zien." Ondanks het hoge technische gehalte van haar kunstwerken, is al die techniek niet zichtbaar voor de toeschouwer. Vos ziet techniek dan ook louter als middel. "Waar het mij om gaat is de beweging, het veranderlijke, het verschijnen van een beeld dat te maken heeft met de plek en toch een vreemd element is."

een mogelijkheid te geven voor hoe de wereld ook kan zijn, in je dromen.'

VERANDERLIJK

Belangrijk voor haar ontwikkeling was de opdracht die Vos in 1992 kreeg voor *Naturalis*. Om het grootschalige *Lust for Life* daar te kunnen realiseren heeft zij voor het eerst door een bedrijf een nieuwe techniek laten ontwikkelen. Dat heeft haar op een spoor gezet. Daarnaast zijn haar tekstwerken, zoals *Lokroep* (2006), karakteristiek. De tekstwerken doen denken aan reclame, maar wat zij verkopen is een product van de verbeelding. Raak is in dat verband de typering van zichzelf die ze hanteert: "Ik balanceer tussen Jennifer Holzer en Olafur Eliasson. Met Eliasson heb ik de interesse in natuurfenomenen gemeen en net als Holzer spreek ik de taal van de straat."

Waren *Lust for Life* en de tekstwerken daarna feitelijk nog een plat scherm, de laatste jaren verschuift Vos haar aandacht steeds meer richting werken in drie dimensies. Typend voor die

verschuiving zijn ook haar meest recente projecten: *White Noise* en *Kristalpoleis*. *Kristalpoleis* is met zijn kubus van dunne aluminiumbuizen vol witte leds een onmiskenbaar sprookjesachtig en prachtig veranderlijk beeld. Het toont elkaar verdringende voorwerpen (een stoel, kan of elegante pump), de wereld van objecten zoals die op de beurzen in de RAI te zien is. Desondanks is het minder sterk dan *White Noise*. Misschien neemt Vos hier net te weinig afstand van de dagelijkse beursactiviteit? Of wellicht is haar commentaar op de commercie te impliciet? In ieder geval is *White Noise* opener, waardoor het meer tot de verbeelding spreekt.

Pas 's avonds worden de 1.100 ledblokjes van *White Noise* die achter de schotels op de KPN-toren verstoppt zitten, actief. Dan lijkt de zendmast ineens bevolkt door tientallen bewegende sterren: een poëtische versie van het universum

waar al onze moderne communicatie plaatsvindt. "Tussen de oplichtende sterren door zie je cijfer- en lettercombinaties opdoemen. Want uiteindelijk gaat het om de communicatie van mens tot mens."

Hoewel Nederland tot nu toe haar werkerterrein was, heeft Vos soms ook in het buitenland iets gerealiseerd. In 2008 bouwde ze in New Delhi een installatie: *Miracle in between*. Daar lijken computergeestuurde gloeilampen in een woud van rechtopstaande bamboestokken een boot op en neer te laten dellen. "Daar heb ik geleerd dat een nieuw land, met een andere omgeving en andere materialen heel andere beelden opleveren." Dat smaakt naar meer. En dat geldt niet alleen voor Vos zelf. ■